

MILKFOOD LIMITED

5th Floor, 91, Bhandari House, Nehru Place, New Delhi-110 019

Ph.: 011-26460670-4 / 26463773

E-mail : milkfoodltd@milkfoodltd.com, Website : www.milkfoodltd.com

CIN : L15201PB1973PLC003746 GST : 07AAACM5913B1ZY

4th July, 2026

MFL\SCY\2026-27
The Manager (Listing)
The BSE Limited
1st Floor, New Trading Ring,
Rotunda Building
P J Towers, Dalal Street,
Fort, Mumbai-400 001

Sub: Copy of Advertisement published in newspapers – Notice of the 1st (2026-27)
Extra-ordinary General Meeting
Scrip Code No.: 507621

Dear Sir/Madam

In compliance with Regulation 30 & 47 of the Securities and Exchange Board of India (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015, please find enclosed herewith newspaper clippings dated 4th July, 2026 of Notice of 1st (2026-27) Extra-ordinary General Meeting of Milkfood Limited to be held on Monday, **27th July, 2026** at 9.00 a.m. at the registered office of the Company at Bahadurgarh, Distt. Patiala, Punjab, as published in “**Financial Express**” – English Daily and “**Daily Mehnat Jalandhar**” - a regional (Punjabi) Daily.

You are requested to take the same on your records and oblige.

Thanking you,

Yours faithfully

For Milkfood Limited

Rhakar

(Rakesh Kumar Thakur)

Company Secretary

Encl: a/a

milkfood

Regd. Office : P.O. Bahadurgarh-147021 Distt. Patiala (Punjab)

Phones : 0175-2381404 / 2381415

E-mail : unitpatiala@milkfoodltd.com

Irdai plans overhaul of commission rules to curb mis-selling

Agents' disclosure requirements likely to be tightened

ASHWIN MANIKANDAN
Mumbai, July 3

THE INSURANCE REGULATORY and Development Authority of India (Irdai) is seeking to reform how distributors are paid in an effort to rein in mis-selling, and plans to propose commissions be paid out over the life of a policy instead of in large upfront payments, two sources said.

The revamp is part of a broad review by the Insurance Regulatory and Development Authority of India (IRDAI) and also aims to reduce high distribution costs in one of the world's fastest-growing insurance markets, according to the sources who have knowledge of the discussions between the regulator and the industry.

"A draft framework is imminent and could be circulated within the next four to six weeks," said one of the sources.

Staggering commission payments would bring India in line with major global markets such as the US, the UK and Europe.

The planned proposal to move from large upfront payments in favour of paying out commissions over the life of a policy has not been previously reported.

Irdai did not respond to a request for comment. The regulator's chair, Ajay Seth, said last week that it was working on a distribution reform consultation paper that could be issued by the end of July.

Sector ripe for reform
Authorities have been keen to reform the country's insur-

SEEKING REFORM

Revamp aims to reduce high distribution costs in one of world's fastest-growing insurance markets

Staggering commission payments would bring India in line with global markets: US, UK & Europe

ance industry. There have been concerns that hefty upfront commissions encourage distributors to prioritise sales volumes over customer suitability, resulting in mis-selling and customers being pushed into purchasing policies frequently.

Distributors can earn commissions of up to 40% of premiums on some life and health insurance products, industry executives say, with a significant portion of that gained upfront.

India is one of Asia's largest markets with gross premium collections exceeding ₹11.9 lakh crore (\$125 billion) annually. But insurance penetration — measured by the total amount of insurance premiums underwritten in a year — was just 3.7% of GDP in 2024. That compares with an Allianz estimate of 7.2% for the global average.

The government last year cut the tax levied on individual health and life insurance premiums to 0% from 18% to make policies more affordable. It also opened up the sector to 100% foreign direct investment (FDI), leading to a further pick-up in

India is one of Asia's largest markets with gross premium collections exceeding ₹11.9 lakh crore annually

New pricing model floated

The regulator is also considering linking commissions to a pricing model that factors in the effort involved in selling and servicing a policy, the sources said. The current system largely relies on a fixed commission agreed between an insurer and a distributor.

The model under consideration could reward agents helping customers with face-to-face advisory services, filling out paperwork and managing claims with a higher commission fee than, say, a bank selling policies to customers as an add-on product.

Commissions could also be capped depending on the product, the policy length and complexity, the sources said.

Disclosure requirements for agents, brokers and other distributors are also likely to be tightened, bringing greater transparency to commission and remuneration structures, the sources said. —REUTERS

TEAMS AT OPEN-AIR VENUES COULD CARRY A HEAVIER PHYSICAL BURDEN FURTHER

Climate-amplified heat impacts 25 matches

Over 100 fans treated for heat illness; knockout venues face 35.7°C

SAURAV ANAND
New Delhi, July 3

AT LEAST 25 FIFA World Cup matches have been held on days when climate change made high levels of humid heat more likely, as a major heat dome over eastern North America threatens to expose players and supporters to temperatures of up to 35.7°C during the knockout stage.

A new analysis by Climate Central has found that the heatwave, at its peak, was made at least five times more likely due to climate change. Heat warnings across the eastern United States and Canada have raised concerns over players' safety, fans' health and the uneven physical burden created by differences in stadium infrastructure.

Teams playing at New York's MetLife Stadium in New Jersey and venues in Miami, Philadelphia and Toronto, which do not have air conditioning (ACs), face hotter conditions than those

HIGH-RISK MATCHES

Portugal vs Croatia

Forecast high: 92.8°F (33.8°C)

Departure from normal: 15.6°F (8.7°C)

Humid heat felt at least seven times more likely due to the impact of climate change

Argentina vs Cabo Verde

Forecast high: 86.6°F (30.3°C)

Humid heat is likely to be at least ten times more than the usual weather

Paraguay vs France

Forecast high: 96.3°F (35.7°C)

Departure from normal: 9.6°F (5.3°C)

Humid heat is expected to be at least seven times more owing to excessive heat

competing in climate-controlled stadiums in Houston, Dallas and Atlanta. Players progressing from outdoor fixtures could consequently carry a greater physical burden into subsequent rounds.

Portugal's match against Croatia in Toronto on Thursday faced a forecast high of 33.8°C, or 8.7°C above normal. The humid heat was felt at least seven times more likely due to climate change.

Argentina's July 3 fixture against Cabo Verde in Miami is forecast at 30.3°C, with the humid heat expected to be at least ten times more than usual.

The Paraguay-France match in Philadelphia on July 4 faces the highest temperature among the identified fixtures, with a forecast of 35.7°C, around 5.3°C above normal. Such humid heat is at least seven times more due to the impact of climate change.

England and Mexico have a relatively favourable draw, with a cooler evening match in Mexico City on July 5. Teams scheduled to play in Vancouver on July 7 are also expected to encounter more temperate conditions.

"The biggest mistake people make is focusing on the air temperature. That number is measured in the shade. Elite footballers are competing in the heat of direct sunshine while producing huge amounts of body heat through exercise," said Ollie Jay, professor of heat and health and director of the Heat and Health Research Cen-

tre at the University of Sydney. "In hot, humid conditions, evaporating sweat becomes their only effective cooling mechanism, and when humidity is high that cooling system starts to fail. The result is physiological strain that is far greater than the weather forecast alone would suggest," he said.

Jaysaid heat and humidity at venues like Philadelphia could have a greater impact on players than altitude in Mexico City.

"Widely quoted metrics like the Heat Index can substantially underestimate what players experience because they were never designed for athletes exercising at maximal intensity in full sun. They assume conditions under which the body can maintain a stable core temperature, and this assumption simply doesn't hold during elite football in these environments," he said.

At least two group-stage matches were played in temperatures exceeding the threshold at which global players' union FIFPRO recommends postponing or delaying games. The France-Iraq match on June 22 was postponed for two hours due to storms, the first weather-related delay to a World Cup match since 1974.

FOOT NOTES

OYARZABAL ON A HIGH

Spanish forward and attacking midfielder **Mikel Oyarzabal** scored a brace in Spain's 3-0 win over Austria in the round of 32. He becomes the first Spaniard ever to score two or more goals in two different matches of the same World Cup.

'FRANCE NOT FAVOURITES'

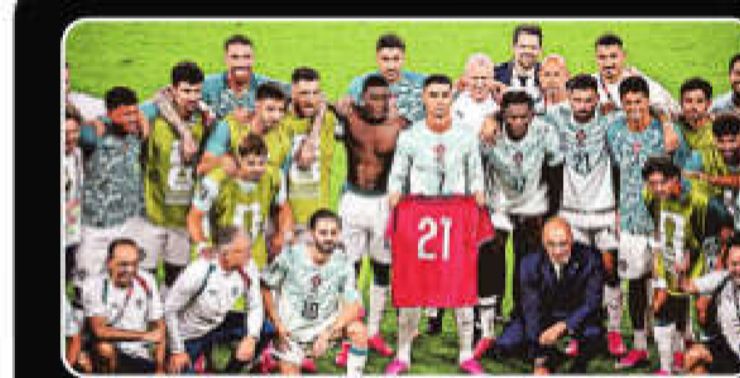
France defender **Jules Kounde** isn't 'bothered' by Spain's **Lamine Yamal's** comments on the *Les Bleus* not being favourites over *La Roja*. Both the European giants have remained unbeaten so far, in the build up to the round of 16.

MODRIC'S LAST DANCE

Veteran midfielder **Luka Modric** may have played his final FIFA World Cup match. Speaking after Croatia's exit, head coach **Zlatko Dalic**

said the occasion likely marked the end of an era for one of Croatia's greatest-ever players. In 200 matches, Modric has 29 goals and 21 assists, having faced 60 different opponents. He has scored two WC goals.

—Compiled by Ankit Pattnaik

CR7'S TRIBUTE TO JOTA

Following the 2-1 win over Croatia, Ronaldo said the team wanted to honour their late teammate **Diogo Jota** "in the best way". July 3 marks the first death anniversary of Jota (just 29), who passed away in a car crash in northwestern Spain in 2025.

MAHREZ RETIRES

Algeria and former Manchester City right winger **Riyad Mahrez** has announced retirement from international football following his team's 0-2 defeat to Switzerland in the round of 32. In 119 appearances for Algeria, Mahrez has scored 40 goals and provided 45 assists.

zydus **ZYDUS LIFESCIENCES LIMITED**
[CIN : L24230GJ1995PLC025878]

Regd. Office: Zydus Corporate Park, Scheme No. 63, Survey No. 536, Khrosi (Gandhinagar), Near Vatshodhvi Circle, Sarkhej - Gandhinagar Highway, Ahmedabad - 382491 Telephone: +91-79-71600000, +91-79-4804000 Website: www.zyduslife.com Email: companysecretary@zyduslife.com

NOTICE AND INFORMATION REGARDING 31st ANNUAL GENERAL MEETING OF ZYDUS LIFESCIENCES LIMITED

NOTICE is hereby given that the 31st Annual General Meeting ("AGM") of the members of Zydus Lifesciences Limited ("the Company") will be held on Tuesday, August 11, 2026 at 10:00 a.m. (IST) through Video Conferencing ("VC") / Other Audio Visual Means ("OAVM"), in compliance with the General Circulars of Ministry of Corporate Affairs, dated April 8, 2020, April 13, 2020, May 5, 2020, January 13, 2021, December 8, 2021, May 5, 2022, December 28, 2022, September 25, 2023, September 19, 2024 and September 22, 2025 ("MCA Circulars for General Meetings"), The Securities and Exchange Board of India ("SEBI") circulars dated May 12, 2020, January 15, 2021, May 13, 2022, January 5, 2023, October 7, 2023 and October 3, 2024 ("SEBI Circulars for General Meetings"), applicable provisions of The Companies Act, 2013 ("the Act") and the Rules framed thereunder and SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015 ("the Listing Regulations").

- Sending of Integrated Report:**
Members may note that the Integrated Report of the Company for the Financial Year 2025-26 along with Notice convening AGM will be sent (i) through e-mail to all those members whose email addresses are registered with the Company or Registrar and Share Transfer Agent ("RTA") or with their respective Depository Participant ("DP"), in accordance with MCA Circulars for General Meetings and SEBI Circulars for General Meetings, (ii) a letter providing the weblink (including the exact path, where complete details of the Annual Report is available) of the Integrated Report to those members who have not registered their e-mail address with the Company/RTA/DP. The Notice and the Integrated Report will also be made available on the Company's website at www.zyduslife.com and on the websites of the Stock Exchanges i.e. BSE Limited and The National Stock Exchange of India Limited at www.bseindia.com and www.nseindia.com, respectively and on the website of Central Depository Services (India) Limited at www.evotingindia.com.
- Manner of registering / updating e-mail addresses:**
Members holding shares in physical mode and who have not yet registered / updated their e-mail address are requested to register / update the same with MUFG Intime India Private Limited (formerly known as Link Intime India Private Limited), RTA of the Company at 5th floor, 506 to 508, Amarnath Business Centre-I, Besides Gala Business Centre, Off C. G. Road, Ellisbridge, Ahmedabad-380006, e-mail id ahmedabad@in.mps.mufg.com or to the Company at companysecretary@zyduslife.com or dhavalsoni@zyduslife.com, by sending duly filled and signed Form No. ISR-1 (along with necessary supporting documents), which is uploaded on website of the Company at https://www.zyduslife.com/public/pdf/Form_ISR_1.pdf. Members holding shares in dematerialized mode and who have not yet registered / updated their e-mail address are requested to get their e-mail address registered / updated by following the procedure of their respective DP.
- Manner of casting vote through e-voting:**
The Notice contains detailed instructions for attending the AGM through VC / OAVM and the manner of e-voting (including remote e-voting) for those members holding shares in physical mode or in dematerialized mode and who have not registered their e-mail address either with the Company or the respective DP. Members are requested to go through the same and in case of any assistance for e-voting, they may contact the Company or Central Depository Services (India) Limited or National Securities Depository Limited at the numbers mentioned in the Notice.
- Dividend:**
Members are requested to note that a dividend of Re. 1/- per equity share (i.e. 100%) has been recommended by the Board of Directors for the Financial Year ended on March 31, 2026, subject to the approval of the members at the ensuing AGM. The Dividend, if declared by the members at the ensuing AGM, will be paid to those members whose names stands registered in the Register of Members / List of Beneficial Owners on Friday, July 24, 2026 i.e. the Record Date.
Members are also requested to note that pursuant to the provisions of the Income Tax Act, 2025, the dividend income is taxable in the hands of members and the Company is required to deduct tax at source ("TDS") from dividend paid to members at the prescribed rates. Necessary information in this regard is provided in the Notice convening the AGM of the Company.
- Manner of registering mandate for receiving dividend electronically:**
Members holding shares in physical mode and whose folios are not updated with any of the KYC details, shall be eligible to receive dividend only in electronic mode with effect from April 1, 2024, only after updation of KYC details. Members are requested to update their KYC details by submitting the KYC forms (available on the website of the Company at https://www.zyduslife.com/shareholderservices.html#contactdetails) duly complete and signed by the registered holder(s) to the RTA at their address on or before Wednesday, July 22, 2026. Members holding shares in dematerialized mode are requested to get their bank account details registered / updated with their respective DP, with whom they maintain their demat accounts.

In case of any query with regard to registration / updation of e-mail address or bank account details or matters related to TDS on dividend, members may contact the RTA of the Company by sending an e-mail at ahmedabad@in.mps.mufg.com or to the Company at companysecretary@zyduslife.com or dhavalsoni@zyduslife.com.

For, Zydus Lifesciences Limited
Sd/- Dhaval N. Soni
Company Secretary and Compliance Officer
Membership No.: FCS7063

Place : Ahmedabad
Date : July 3, 2026

GRIL G R INFRAPROJECTS LIMITED
CIN: L45201GJ1995PLC098652

Registered Office: Revenue Block No. 223, Old Survey No. 384/1, 384/2 Paiki and 384/3, Khata No. 464, Kochariya, Ahmedabad, Gujarat- 382220, India. Ph: +91 294-2487370; Email: cs@grinfra.com; Website: www.grinfra.com

NOTICE OF 30th ANNUAL GENERAL MEETING AND E-VOTING INFORMATION

Notice is hereby given that the 30th Annual General Meeting ("AGM") of the members of G R Infraprojects Limited ("Company") will be held on Friday, 24th July 2026 at 11:00AM (IST) through Video Conferencing ("VC") / Other Audio-Visual Means ("OAVM"), in compliance with the applicable provisions of the Companies Act, 2013 read with the Rules made thereunder, General Circular No. 05/2025 dated 22nd September 2025 (in continuation to the circulars issued earlier in this regard) issued by the Ministry of Corporate Affairs ("MCA Circulars") and SEBI Circular No. SEBI/HO/CFD/CFD-PoD-2/P/CIR/2024/133 dated 3rd October 2024 ("SEBI Circular") and SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015 ("SEBI Listing Regulations"), to transact the businesses set forth in the Notice of 30th AGM of the Company.

In compliance with the MCA Circulars & SEBI Circulars, the Company has dispatched the AGM Notice and the Annual Report for Financial Year 2025-26 on 30th June 2026 through electronic mode, to those members whose e-mail address was registered with the Depositories/ Company's Registrar and Transfer Agent ("RTA") viz. Kfint Technologies Limited. Further, in accordance with Regulation 36(1)(b) of the SEBI Listing Regulations, a letter providing a weblink/ exact path for accessing the Annual Report has been sent to those members whose e-mail ID's were not registered with the Depositories/ Company's RTA.

The AGM Notice and the Annual Report for Financial Year 2025-26 are also available on the Company's website at https://www.grinfra.com/wp-content/uploads/2026/06/Annual-Report-2025-26.pdf, website of the Stock Exchanges i.e. BSE Limited at www.bseindia.com and National Stock Exchange of India Limited at www.nseindia.com, and on the website of Company's RTA at https://evoting.kfintech.com/.

Members participating through VC/OAVM facility shall be reckoned for the purpose of quorum under section 103 of Companies Act, 2013. The instructions and procedure for joining the AGM have been provided in the Notice of AGM.

Members may further note that:

- The ordinary and special business(es) as set out in the Notice of AGM may be transacted through remote e-voting or e-voting facility at the AGM.
- The remote e-voting period shall commence at 9:00 AM (IST) on 21st July 2026 and shall end on 23rd July 2026 at 5:00 PM (IST).
- The cut-off date for determining the eligibility of the member for voting through remote e-voting / e-voting at the AGM is Friday, 17th July 2026.
- Any person, who acquires shares and become member of the Company after dispatch of the Annual Report and Notice of AGM and holding shares as on the cut-off date i.e. 17th July 2026, may obtain the login ID and password by sending a request at inward.ris@kfintech.com.
- M/s. Ronak Jhuthawat & Co., Practicing Company Secretaries (Unique Identification No.: P2025RJ104300), have been appointed as the Scrutinizer to scrutinize the e-voting process in a fair and transparent manner.
- The members may note that (i) the remote e-voting module shall be disabled for voting after the date and time mentioned hereinabove. (ii) once the vote on a resolution is cast by a member, the member shall not be allowed to change it subsequently; (iii) the facility of voting through electronic voting system shall be made available at the AGM. (iv) the members who have cast their vote by remote e-voting prior to the AGM may also attend AGM but shall not be entitled to cast their vote again at the Meeting; and (v) a person whose name is recorded in the Register of Members/ Register of Beneficial Owners maintained by the depositories as on the cut-off date only shall be entitled to avail the facility of remote e-voting/e-voting at the AGM and a person who is not a member as on the cut-off date should treat the Notice of AGM for information purpose only.
- In case of any queries pertaining to e-voting, please visit "Help & FAQ's" section available at Kfintech's website <https://evoting.kfintech.com/>. Alternatively, shareholders may contact or write to Mr. Anandan, KFin Technologies Limited (Unit: G R Infraprojects Limited), Selenium Tower B, Plot No. 31 & 32, Financial District, Nanakramguda, Serilingampally, Hyderabad Rangareddi, Telangana - 500032, India, Toll Free No. 1800-309-4001, evoting@kfintech.com.

For G R Infraprojects Limited
Sd/-
Sudhir Mutha
Company Secretary
ICSI Membership No. ACS18857

Place: Udaipur
Date: 3rd July 2026

Milkfood Limited
CIN: L15201PB1973PLC003746

Regd. Office: P.O. Bahadurgarh, Distt.: Patiala -147021, (Punjab)
Tel: 0175- 2381404/2381415, Fax: 0175-2380248
Email: milkfoodtd@milkfoodltd.com; Website: www.milkfoodltd.com

NOTICE OF 1st (2026-27) EXTRA-ORDINARY GENERAL MEETING BOOK CLOSURE AND E-VOTING INFORMATION

Notice is hereby given that the 1st (2026-27) Extra-ordinary General Meeting (EGM) of the Company is scheduled to be held on **Monday, 27th July, 2026 at 9:00 a.m. (IST) at the Registered Office of the Company at P.O. Bahadurgarh, District- Patiala-147021, Punjab.**

Pursuant to Section 91 of the Companies Act, 2013, Rule 10 of the Companies (Management & Administration) Rules, 2014 and Regulation 42 of the SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015, the Register of Members and the Share Transfer Books of the Company shall remain closed from **Monday, the 20th July, 2026 to Monday, the 27th July, 2026 (both days inclusive), for the purpose of EGM.**

In compliance with the provisions of Section 108 of the Companies Act, 2013 (the 'Act') read with Rule 20 of the Companies (Management and Administration) Rules, 2014, as amended (the 'Rules') and Regulation 44 of the Securities and Exchange Board of India (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015 (the 'Listing Regulations'), the Company is providing electronic voting ("Remote e-Voting") facility to the members to enable them to cast their votes electronically. Accordingly, the items of business given in the Notice of the EGM may be transacted through electronic voting facilities provided by Central Depository Services (India) Limited (CDSL).

Members are informed that the Company has completed dispatch of the 'Notices of the EGM' through permitted mode on **Friday, 3rd July, 2026**. The same is available on the website of the Company at www.milkfoodltd.com and on the websites of the Stock Exchanges viz. www.bseindia.com. A copy of the same is also available on the website of CDSL at www.evotingindia.com.

Members are further informed that (a) Remote e-voting shall commence at **9:00 a.m. (IST) on Friday, 24th July, 2026** and end at **5:00 p.m. (IST) on Sunday, 26th July, 2026**; (b) No remote e-voting shall be allowed beyond the aforesaid date and time and remote e-voting module shall be disabled by CDSL after **5:00 p.m. (IST) on Sunday, 26th July, 2026**; (c) Voting rights (for voting through remote e-voting as well as Polling Paper at EGM) shall be reckoned on the paid-up value of the shares registered in the name of the members of the Company as on **Cut-off date i.e. Monday, 20th July, 2026**; (d) A person is already registered with NSDL/CDSL for remote e-voting, he/she can use his/her existing User ID and Password for casting his/her vote. Individual shareholders holding securities in electronic mode and who acquires shares of the Company and becomes a Member of the Company after dispatch of the Notice and holds shares as of the cut-off date may follow the login process mentioned in the Notice of the EGM. Members can also login by using the existing login credentials of the demat account held through Depository Participant registered with CDSL or NSDL for e-voting facility. (e) The facility for voting through Polling Paper shall also be made available at the EGM and the members attending the EGM who have not cast their vote by remote e-voting shall be able to exercise their right through Polling Paper at the EGM; (f) A member may participate in the EGM even after exercising his/her right to vote through remote e-voting but shall not be allowed to vote again at the EGM; (g) A person, whose name is recorded in the Register of Members or in the Register of Beneficial Owners maintained by the Depositories as on the **Cut-off date i.e. Monday, 20th July, 2026**, shall only be entitled to avail the facility of remote e-voting as well as voting at the EGM through Polling Paper. A person who is not a member as on the Cut-off date should treat this Notice for information purpose only;

For e-voting instructions, members are requested to go through the instructions given in the Notice of the EGM. In case of any queries / grievances connected with electronic voting, members may refer the Frequently Asked Questions (FAQs) for Shareholders and remote e-voting user manual for Shareholders available at the Downloads section of www.evotingindia.com or contact Mr. Rakesh Dalvi, Senior Manager, CDSL, A Wing, 25th Floor, Marathon Futurex, Mafatol Mill Compounds, N M Joshi Marg, Lower Parel (East), Mumbai - 400013 through e-mail at helpdesk.evoting@cdslindia.com or call on 1800 21 0991. Helpdesk for Individual Shareholders holding securities in demat mode for any technical issues related to login through Depository i.e. NSDL and CDSL:

Login type	Helpdesk details
Securities with CDSL	Members facing any technical issue in login can contact CDSL helpdesk by sending a request at helpdesk.evoting@cdslindia.com or contact at 1800 21 0991
Securities with NSDL	Members facing any technical issue in login can contact NSDL helpdesk by sending a request at evoting@nsdl.co.in or call at toll free no.: 022-4886 7000 and 022-2499 7000

The results of voting on the resolutions set out in the Notice of the EGM shall be declared within the stipulated time. The declared results along with the report of the Scrutinizer shall be placed on the website of the Company www.milkfoodltd.com and on the website of CDSL immediately after the declaration of result by the Chairman or a person authorised by him and the results shall also be communicated to the Stock Exchanges.

For MILKFOOD LIMITED
Sd/-
Rakesh Kumar Thakur
Company Secretary

Date : 03.07.2026
Place : New Delhi

ਚੁਣੌਤੀ ਐਲ ਨੀਨੋ ਦੀ, ਸੰਕਲਪ ਜਲ ਸੰਚਿਤ ਦਾ

-ਡਾ. ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ
(ਲੋਕ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ, ਜਲਸ਼ਕਤੀ ਮੰਤਰੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ)
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਚੇਰਾਹੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵਧੇਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁੱਝਾਂ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਚੱਕਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਾਈਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਮੰਨੀ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਗਰਮੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚੌਕਸ (ਸੁਚੇਤ) ਰਹਿਣ ਦੀ ਦਿਲੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਸੱਦਾ ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਬੇਮਿਸਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਸੰਕੇਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ ਤੁੱਝ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਤੇਜ਼ ਉਤਾਰਾ-ਚੜਾਅ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹਨ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁਣ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੀ ਗਿਣ ਸ਼ੇਰਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਾਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬੇਮਿਸਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚਿੱਚਣ ਵਾਲਾ ਸੋਕਾ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਤੁੱਝ ਦਾ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਅੱਜ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਲਮੀ ਵਾਯੂਮੰਡਲੀ ਗੜਬੜ ਦੇ ਠੀਕ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਹਾਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਅਤਿਅੰਤ ਜਟਿਲ ਜਲ-ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਐਲ-ਨੀਨੋ' (5• ●●●●) ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਸੰਘਣੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਈ ਐਲ ਨੀਨੋ ਦਾ ਇਹ ਚੱਕਰ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਲੰਬੇ ਦੀ ਬੰਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਤਰ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ, ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ

ਸਾਡੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸੁਆਲ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਧਾਰਣ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਹਾਸਾਗਰ ਦੇ ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਵਾਪਾਕ ਹਵਾਵਾਂ ਗਰਮ ਸਤਹੀ ਜਲ ਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਖੱਟਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪੇਰੂ ਤਟ ਦੇ ਕੋਲ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਪਾਣੀ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਲਮੀ ਵਾਯੂਮੰਡਲੀ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤੀ ਮੌਨਸੂਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਐਲ ਨੀਨੋ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਪਾਕ ਹਵਾਵਾਂ ਅਤਿਅੰਤ ਠੰਡੀਆਂ ਪੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਲਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਉਹ ਗਰਮ ਸਤਹੀ ਜਲ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਵਧਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਾਪਸ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਤਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵੱਲ ਪਰਤਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਸਤਹਿ ਦਾ ਇਹ ਅਸਾਧਾਰਣ ਤਾਪ ਸੰਪੂਰਨ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟ-ਪਲਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਬਣਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬੁਰੀਲ ਹੀ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੇਰੂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਾਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ-ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਮੌਨਸੂਨ ਦੀਆਂ ਮੌਸਮੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਭਾਰੀ ਘਾਟ, ਖੰਡਿਤ ਮੌਨਸੂਨ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਤੁੱਝ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਤੌਰ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਝਲਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੁਆਲ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਲ ਵਿਗਿਆਨ ਚੱਕਰ (Hydrological Cycle) ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੀ

ਪੂਰੀ ਸਮਝਣਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਗੜਬੜ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਐਲ ਨੀਨੋ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਮਾਨੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜਲ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਗੜਬੜੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੀ ਸਰਬਉੱਚ ਤਰਜੀਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਐਂਦੋਲਨ ਬਣਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਸੋਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਕੋਚ ਦ ਰੋਨ' ਅਭਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਡਿੱਗਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 'ਜਲ ਸ਼ਕਤੀ ਮੰਤਰਾਲੇ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਟਰ ਪਲਾਨਿੰਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅਤਿਅੰਤ ਯੁਗਾਂਤਕਾਰੀ ਯਤਨ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੋਕੀਟੀਕਰਣ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਾਰਨ, ਧਰਤੀ-ਦੇਪਾਣੀਆਂ ਪੱਧਰ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਤਿਅੰਤ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧਿਤ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 'ਜਲ ਜੀਵਨ ਹਰਿਆਲੀ ਮਿਸ਼ਨ' ਰਾਹੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਜਲ ਸੰਚਿਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। 'ਜਲ ਜੀਵਨ ਮਿਸ਼ਨ' ਰਾਹੀਂ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ 'ਹਰ ਘਰ ਜਲ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਖੁੱਧ, ਏਸਟ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਪੈਦਾਜਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੱਛਮੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦੀ ਬਿਜੇਂਦੇ ਨਗਰਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਸਿਲਵਰ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 194 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਲੀਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੌ ਡੀਸੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨੰਦੂਰਬਾਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਸ਼ਿਮ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 'ਈ-ਆਰੇਗ ਯਨੀ' ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਬਿਹਤਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਗੋਲਡ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਕ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਖੇਤਰੀ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਹੁਣ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਵੰਡ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਰਬਉੱਚ ਸਨਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਸੱਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ 17 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ 4 ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਵੀਨਤਾ ਲਈ ਅਨੂਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਖਿੱਚੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਹਿਲਕਦਮੀ, 'ਪੰਚਾਇਤ ਐਡਵਾਂਸਮੈਂਟ ਇੰਡੇਕਸ' (ਪੀਐਐਟੀ) ਨੂੰ ਡੇਢ ਐਂਠੀਨਿਟਰਕਸ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਡਿਜੀਟਲ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਗੋਲਡ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 2.5 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ, ਡੇਟਾ-ਆਧਾਰਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਢਾਂਚਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹ ਸੂਚਕਾਂਕ ਡੇਟਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਜਨ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ

ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਾਂਗਲੀ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀ 'ਕੋਫ਼ੇਪੁਰ' ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਗੋਲਡ ਅਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਏਆਈ) ਅਤੇ ਬਲਾਕਚੇਨ ਵਰਗੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ 1,300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅੰਨਲਾਈਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੱਛਮੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦੀ ਬਿਜੇਂਦੇ ਨਗਰਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਸਿਲਵਰ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 194 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਲੀਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੌ ਡੀਸੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨੰਦੂਰਬਾਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਸ਼ਿਮ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 'ਈ-ਆਰੇਗ ਯਨੀ' ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਬਿਹਤਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਗੋਲਡ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਕ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਖੇਤਰੀ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਹੁਣ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਵੰਡ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਰਬਉੱਚ ਸਨਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਸੱਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ 17 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ 4 ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਵੀਨਤਾ ਲਈ ਅਨੂਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਖਿੱਚੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਹਿਲਕਦਮੀ, 'ਪੰਚਾਇਤ ਐਡਵਾਂਸਮੈਂਟ ਇੰਡੇਕਸ' (ਪੀਐਐਟੀ) ਨੂੰ ਡੇਢ ਐਂਠੀਨਿਟਰਕਸ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਡਿਜੀਟਲ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਗੋਲਡ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 2.5 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ, ਡੇਟਾ-ਆਧਾਰਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਢਾਂਚਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹ ਸੂਚਕਾਂਕ ਡੇਟਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਜਨ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ

ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਾਂਗਲੀ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀ 'ਕੋਫ਼ੇਪੁਰ' ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਗੋਲਡ ਅਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਏਆਈ) ਅਤੇ ਬਲਾਕਚੇਨ ਵਰਗੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ 1,300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅੰਨਲਾਈਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੱਛਮੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦੀ ਬਿਜੇਂਦੇ ਨਗਰਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਸਿਲਵਰ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 194 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਲੀਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੌ ਡੀਸੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨੰਦੂਰਬਾਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਸ਼ਿਮ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 'ਈ-ਆਰੇਗ ਯਨੀ' ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਬਿਹਤਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਗੋਲਡ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਕ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਖੇਤਰੀ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਹੁਣ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਵੰਡ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਰਬਉੱਚ ਸਨਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਸੱਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ 17 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ 4 ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਵੀਨਤਾ ਲਈ ਅਨੂਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਖਿੱਚੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਹਿਲਕਦਮੀ, 'ਪੰਚਾਇਤ ਐਡਵਾਂਸਮੈਂਟ ਇੰਡੇਕਸ' (ਪੀਐਐਟੀ) ਨੂੰ ਡੇਢ ਐਂਠੀਨਿਟਰਕਸ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਡਿਜੀਟਲ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਗੋਲਡ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 2.5 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ, ਡੇਟਾ-ਆਧਾਰਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਢਾਂਚਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹ ਸੂਚਕਾਂਕ ਡੇਟਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਜਨ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ

ਮਿਲਕਫੂਡ ਲਿਮਿਟਡ
ਸੀ ਆਈ ਐੱਨ : ਐਲ 15201 ਪੀ ਬੀ 1973 ਪੀ ਐਲ ਸੀ 003746
ਰਜਿਸਟਰਡ ਆਫਿਸ : ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ-147021 (ਪੰਜਾਬ)
ਫੋਨ : 0175-2381404/2381415, ਫੈਕਸ :0175-2380248
Email : milkfoodltd@milkfoodltd.com;Website:www.milkfoodltd.com

ਪਹਿਲੀ (2026-27) ਅਸਾਧਾਰਣ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ

ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ (2026-27) ਅਸਾਧਾਰਣ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ (ਈ ਜੀ ਐਮ) ਸੋਮਵਾਰ, 27 ਜੁਲਾਈ, 2026 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9:00 ਵਜੇ (ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਡਰਡ ਟਾਈਮ) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ, ਜਿਲ੍ਹਾ-ਪਟਿਆਲਾ-147021, ਪੰਜਾਬ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 'ਈ ਜੀ ਐਮ ਦੇ ਨੋਟਿਸ' ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.milkfoodltd.com ਅਤੇ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਜਿਵੇਂ www.viz.com, www.bsindia.com ਤੇ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸੀ ਐਸ ਐਲ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.evotingindia.com ਤੇ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਲੋਗ ਇਨ ਟਾਈਪ	ਹੈਲਪਡੈਸਕ ਵੇਰਵੇ
ਸੀ ਡੀ ਐਸ ਐਲ ਕੋਲ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀਆਂ	ਲਾਗ ਇਨ ਸਬੰਧੀ ਮੱਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਟੈਕਨੀਕਲ ਮਾਲਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਉਹ helpdesk.evoting@cdslindia.com ਵਿਖੇ ਸੀ ਡੀ ਐਸ ਐਲ ਹੈਲਪਡੈਸਕ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਭੇਜ ਕੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਜਾਂ 18002109911 ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ।
ਐਨ ਐਸ ਡੀ ਐਲ ਕੋਲ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀਆਂ	ਲੋਗ ਇਨ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਟੈਕਨੀਕਲ ਮਾਲਕ ਬਾਰੇ ਮੱਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਠਿਨਾਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਐਨ ਐਸ ਡੀ ਐਲ ਹੈਲਪਡੈਸਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ evoting@nsdl.com ਜਾਂ ਟੈਲ ਫਰੀ ਨੰਬਰ :022-48867000 ਅਤੇ 022-24999700 ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ।

ਈ ਜੀ ਐਮ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਿਕਲੇਅਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅੰਤਰ ਸਕਰੂਟੀਨਾਈਜ਼ਰ ਦੀ ਪਿਛੇਤਰ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.milkfoodltd.com ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੀ ਡੀ ਐਸ ਐਲ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਤਬਦੀਲੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ: ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਨਾਲ ਬਦਲਦਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਭਾਰਤ

-ਪ੍ਰੋ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਬਘੇਲ
(ਲੋਕ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ)
ਕੁਝ ਪਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉਪਲਬਧੀ ਮਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 2026 ਲਈ ਚਾਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਪਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਫਤਰ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਹਰ ਉਸ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਡਿਜੀਟਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਪਨੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਜੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਚੇਮੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਭਰੋਸੇ, ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਲਿਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ 12 ਪਰਿਵਰਤਨਕਾਰੀ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ, ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਤੀਜੀ ਪੱਧਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ, ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਹਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਪੁਰਸਕਾਰ, ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਵੰਡ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਰਬਉੱਚ ਸਨਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਸੱਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ 17 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ 4 ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਵੀਨਤਾ ਲਈ ਅਨੂਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਖਿੱਚੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਹਿਲਕਦਮੀ, 'ਪੰਚਾਇਤ ਐਡਵਾਂਸਮੈਂਟ ਇੰਡੇਕਸ' (ਪੀਐਐਟੀ) ਨੂੰ ਡੇਢ ਐਂਠੀਨਿਟਰਕਸ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਡਿਜੀਟਲ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਗੋਲਡ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 2.5 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ, ਡੇਟਾ-ਆਧਾਰਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਢਾਂਚਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹ ਸੂਚਕਾਂਕ ਡੇਟਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਜਨ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ

ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ: ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ 'ਸਿੱਧੇ ਚੁਣੇ ਗਏ' ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

-ਸੁਸ਼ਰੀ ਸ਼ਰਮਿਸ਼ਠਾ ਮੁਖਰਜੀ
(ਲੇਖਿਕਾ ਇੱਕ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਹਨ ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਣਥ ਮਾਈ ਫਾਰਵਰ' ਦੇ ਡੈੱਟਰ ਰਿਮੋਬਰਸ ਪ੍ਰਸਤਕ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਹਨ। ਉਹ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰਣਥ ਮੁਖਰਜੀ ਲਿਗੋਸੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ' ਦੀ ਸੰਚਾਲਕ ਹਨ।)

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਚੱਲ ਰਹੀ ਬਹਿਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ, ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਣਥ ਮੁਖਰਜੀ ਵੱਲੋਂ 2014 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਜਿੱਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸੀ ਗਈ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਭਾਰਤ ਦੇ 13ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਨ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਸੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਅਸਲ ਪਛਾਣ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੋਦੀ ਜੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ। ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ, ਬਾਬਾ ਨੇ ਮੋਦੀ ਜੀ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੁੱਛਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਜਲ ਸੰਭਾਲ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਇਸ ਸਦੀਵੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨਦਾਇਕ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉਪਭੋਜਨ ਸੰਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਕਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਮਵਰ ਅੱਸ਼ਪੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਦੌਰੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਜਲ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੰਖੀ ਸਿੱਧੇ ਦੱਸਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕੌਰੋ ਮਹੁਸ਼ਬਲੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਸਮੇਟਣ ਦੀ ਅਨੰਖੀ ਵਿਧੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਕਲਾਤਮਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਾਵੜੀਆਂ (ਪੌੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਖੂਹ), ਕੁੱਛ ਅਤੇ ਖੂਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀਆਂ ਜੀਵੰਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਧਿਪੂਰ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਾਜ ਆਪਣੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਸੁਸ਼-ਬੁਝ ਨਾਲ ਜਲ ਸੰਪੰਨ ਬਣਾਉਣ ਰਹਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁੱਝੇ ਦੇ ਲੰਬੇ ਚੰਦੇਲਕਾਲੀਨ ਤਲਾਬ, ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਇਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ (Eri systems) ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ

ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਗਠਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ, ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪਛਾਣਨਾ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ-ਇਹ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰੋਕਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਜੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸ਼ਾਇਦ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ 'ਟਰੇਪ ਕਾਰਡ' ਹੈ। ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੇਤਾ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਦਮ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ-ਸ਼ਾਸਿਤ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਜ਼